

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnilstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 28.

V Mariboru, dne 11. julija 1901.

Tečaj XXXV.

Spoštujmo slovenski jezik!

Nihče med Slovenci ni tako nespameten, da bi svojim rojakom branil, učiti se tudi drugih jezikov. Dobro nam je znana pri-slovica: Kolikor jezikov znaš, toliko ljudij veljaš. Le eno je, kar obsojajo vsi dobri Slovenci: zaničevanje našega slovenskega jezika.

Slovenski jezik zaničuje, kdor v uradih noče slovenski govoriti. V uradih po slovenski zemlji morajo uradniki slovenski znati, sicer niso sposobni na Slovenskem delovati. Četudi znaš nemški, zahtevaj, da uradniki, katere ti plačuješ, govore s teboj slovenski. To ni mogoče, da bi se zavoljo kaknega uradnika vsi Slovenci morali nemški učiti. Uradnik ima v hladni uradni sobici več časa, učiti se drugih jezikov, nego kmet, poteč se za svojim pljugom. Pomisli tudi to! Če boš zahteval, da se v uradu s teboj slovenski govori, se bodo počasi res nastavljali slovenski uradniki. Sedaj pa sinove slovenskih starišev pošiljajo v druge tuje kraje, češ, saj z nemškimi uradniki izhajamo. Glej! Naša zemlja je krasna, bivanje po slovenskih krajih tako prijetno! Ali ne privoščiš slovenskim sinovom ugodnosti naših pokrajin, nego sinovom tujih narodov, ki te nič ne brigajo? Spoštuj torej slovenski jezik.

Tudi nobenega uradnega pisma v drugem jeziku kakor v slovenskem ne sprejmi. Nič se ne vznemirjaj, ampak na dostavljeno pismo zapiši: Se ne sprejme! Z menoj se naj slovenski uraduje! Nič več in nič manj in videl boš, da bo pomagalo.

Slovenski jezik zaničuje, kdor po nepotrebnem tuje jezike govori. Kako grdo je to, ako se fant, ki je komaj pol leta bil pri volih, pač že v drugih jezikih, ko pride na prvi dopust! Hvala Bogu, da so taki nespametni fantje že skoraj popolnoma izginili. Tudi naši vojaki že čutijo slovensko-narodno. Neznosno je, ako deklica, ki je v mestu vjela par tujk, prodaja pri prvem obisku na domu svojo drugojezično modrost. Tudi tukaj je že nekoliko boljše. Mnoga slovenska dekleta ostanejo tudi po nemških trgih in mestih zvesta slovenskemu narodu, spoštujejo svoj jezik ter ga rada govore.

Na slovenski zemlji in s slovenskimi ljudmi govori le slovenski jezik! Slovenci, spoštujmo svoj mili materni jezik! S.

Zaspano naprej...

Zadnja leta smo Slovenci na Štajerskem v narodnostnem oziru malo izgubili. Okrajni zastop slovenjebistriški je prišel v nemške roke; več občin ob jezikovni meji so si priborili naši nasprotniki ali dosegli v njih vsaj znatne uspehe; pri državnoborskih volitvah so kandidati nemškutarske stranke dobili več glasov, kakor je bilo pričakovati; šola v Poberžu pri Mariboru je popolnoma nemška; šola v Karčevini pri Mariboru je dobila nemške vspelednice, ki bodo danes ali jutri zadušile slovenske razrede; na šolah v Hočah in Slivnici se je razširil nemški pouk; v naj-novejšem času so nas iznenadile občinske volitve na Teharjih in v Št. Krištofu pri

Laškem, ki so izpadle v nemškutarskem smislu....

Tako izginja Slovincem postojanka za postojanko! In ali bo v prihodnosti boljše? Slovenjegraški okrajni zastop je v veliki nevarnosti, da preide v nasprotno roko. Da so v mariborskem okraju občine v vedni nevarnosti, da dobijo nemškutarske občinske zastope, je samoumevno. A še več! Mnoge občine slovenjebistriškega okraja so podro-vane po nemškutarijih in socialdemokratih. V ptujskem okraju stega roke čez nekatere občine ptujska kramarska stranka. Celot v ljutomerskem in ormoškem okraju vzdigujejo nemškutarji svoje glave in prežijo na nov plen, na nove občine. Da še povrh dobimo tudi par novih nemških šol v slovensko o-zemlje, za to bo skrbel nemški šulferajn.

Toda mi spodnještajerski Slovenci smo tako dobre, blage dušice, da se ne moremo povspeti do kaknega odločnega koraka nasproti našim nasprotnikom. Pri nas bi bil tako vzoren mir, kakor v kakem letovišču, da bi «ti mladi» tuintam malce ne poropotali. Prej so se kavsali za Žičkarja in Hribarja, nato so pošiljali državnoborskim klubom brzojavke v ljubljanske liste, nazadnje so hoteli zaplesati z deželnimi poslanci, no sedaj je zopet mir, kajti vse čaka na zaupni shod v Mariboru. Naši «voditelji», naši «pravi rodoljubi» pa snujejo v svojih glavah politiko in kličejo «mladim»: psst! Sicer pa vlada sveti mir na Spodnjem Štajerju, so-vražnik pa seje medtem svojo ljuliko po slovenski zemlji....

Listek.

V ječi.

«Bilo je to leta 1793 za časa francoske revolucije in jaz sem bila stara še le dvanajst let», tako je pripovedovala baronica Belit (Belle-Iste) leta 1856 nekaterim svojim prijateljicam. «Moj oče je stopil v armado Kon-dea (Condea), pa je mater in mene izročil v skrb staremu domačemu služabniku. Skrite v neki mali hišici v Parizu sva živeli samotno, misleč, da ne bo nihče mislil na naju sredi velikih ljudskih izgredov, kateri so bili na dnevnem redu v glavnem mestu Francoske».

«Neko noč pridejo iskat moje matere. Ne vem, kateri hudobnež je bil tako trdega srca, da jo je izdal kot soprogo emigranta (t. j. človeka, ki je pobegnil iz domovine), no to je bilo dovolj, da so jo na surov način odpeljali v ječo in jej niti ni bilo dovoljeno, da se poslovi od svoje revne hčerke. Spavala sem, ko se je to godilo, in spoznala sem še le drugi dan zjutraj, da sem siročica izgubila nesrečno svojo mater. S pomočjo našega starega služabnika Petra sem kmalu izvedela, kje se nahaja».

«Bila je zaprta v ječi du Tampl (du Temple)».

«Od tega časa sem gojila samo eno misel in eno željo: da pridem v ječo. Vsak dan sem šla proti onemu groznemu kraju in sem s plašljivim pogledom iskala mesta, kjer se je nahajala moja nesrečna mati. Od tod sem ji pošiljala na tisoče poljubov in malo je manjkalo, da nisem objela onega črnega zida, kateri mi jo je zakrival».

«Stari Peter si je naposled izmislil način, kako mi bode izprosil vstop v to ječo. Vsprejela me je namreč žena jetničarjeva. Ona je imela hčer mojih let, katera mi je postala kmalu dobra prijateljica. A kmalu sem se prikupila tudi jetničarki, ker sem ljubila njeno hčerko in sem se vsak dan z njo igrala».

«V kratkem sva si bile tako dobri, da sem si upala ji nekega dne razodeti, da moja nesrečna mati vzdihuje v ječi, in da je samo od nje odvisno, da bi jo mogla zopet videti».

«Gospa se je izprva ustavljala temu, no naposled je vendar popustila in mi obljubila, da bom govorila s svojo ljubo materjo».

«Kako naj vam opišem stanje svoje duše, kako naj opišem ona čustva radosti in žalosti, katera so me navdajala, ko sem se znašla v naročju nesrečne svoje matere! Pritisnila me je na svoje srce, pa ni izpregovorila niti besedice, dočim sem jo jaz poljubljala in ji močila lica s svojimi solzami.

To je bil tako ganljiv prizor, da je žena jetničarjeva odstopila, da se ne razodene, kako je ganjena. Morali sve se ločiti, no dobra ona gospa je nama obljubila, da se še bove večkrat videle. Kar je obljubila, je tudi izpolnila. V obleki njene hčere sem pogostejše zahajala z njo v ječo. Toda kadar sva bile pri materi, naju je dobra gospa odvedla v sobico blizu dvorane za bolnike, kjer sva se lahko brez priče razgovarjale. Dvakrat na teden sem tako obiskala svojo mamico».

«Nekega dne mi reče mati s tresočim žalostnim glasom: Ljuba moja Marica, kmalu se bove morali ločiti za vedno. Zjutraj je došel komisar in mi javil, da moram priti k sodišču, to sodišče pa — to sama veš — je tudi smrtna obsodba».

«Srce mi je bilo, ko sem to poslušala. Nikdar ne pozabim tega trenutka. Vedno se mi dozdeva, da vidim svojo mater, da slišim one strašne besede».

«Ko se je nekoliko polegla prva razburjenost v srcu nesrečne matere, izpregovorila zopet: «Ena mojih najiskrenejših želj, ljuba moja hčerka, je, da te vidim obhajati slovesnost prvega sv. obhajila. Ko si še bila čisto majhna, sem prosila blaženo Devico Marijo, da bi jaz in ti doživeli ta dan. Bodi prepričana, da bom vsa potolažena umrla, ko sem videla, da si se združila s svojim

Slovenec na Spodnjem Štajerju manjka deloljubnih rodoljubov in manjka njim stroge organizacije. Vsak okraj bi moral imeti svoj narodni odbor, ki bi vodil in nadzoroval narodnostno gibanje v dotičnem okraju. Vse volitve v okraju moral bi posredno po svojih zaupnikih ali neposredno voditi. Šolske razmere, društveno gibanje, zadržano življenje, vse bi moral nadzorovati in voditi. Če bi sedaj tudi kak rodoljub rad kaj storil za to in ono reč, ne ve kam bi se obrnil, nikjer ne dobi nasvetov in zaslombe. Za to rajši vse pusti in mi gremo zaspano naprej.... Vzbudimo se! Le pri delu se bodo složno našli vsi «elementi», ki odkritosrčno ljubijo svojo slovensko domovino!

Angleško-burska vojska.

Angleška vlada je začela iz gole grabežljivosti in lakomnosti vojsko za Buri v Južni Afriki. Dežela, katero posedujejo Buri, je bogata zemeljskih zakladov. Kar pa je Angležem posebno ugajalo v burskih deželah, so zlate rude. Vojska med Buri in Angleži se je bila z menjajočim se uspehom. Splošno pa se je mislilo, da majhni burski narod kljub svoji hrabrosti, vojaški zvitosti in navdušeni ljubezni do domovine ne bo mogel premagati angleške premoči. Toda zadnji čas je nastalo upanje, da se bo vojska vendar ugodno končala za junaški narod burski. To upanje opravičujejo ne samo vojaški uspehi burskih čet, ampak Burom prijazno gibanje na Angleškem samem.

Najprej so se zavzele poštene, človekoljubne osebe med Angleži nad turškim ravnanjem z burskimi jetniki v Južni Afriki. Ujete ženske, otroci, starčki Burov so brez strehe in živeža, zgnani od Angležev na posebne prostore, kjer trpe največje pomanjkanje, mraz, vročino, lakoto in žejo. Zdravi in bolni ujetniki morajo stanovati skupaj. Za to se širijo nalezljive bolezni in terjajo neizmerno mnogo žrtev. Proti takemu ravnanju se vzdigujejo sedaj Angleži sami in na javnih shodih zahtevajo več človekoljubja za Bure.

Odločnega pomena pa lahko postane gibanje med angleškimi politiki proti angleško-burski vojski. Ugledni angleški poslanec Labouchère je imenoval vojsko nečloveško. Drugi član angleške zbornice, Lloyd George, je imenoval bursko vojsko sramotno za Angleže. Voditelj prostomiselnih strank, Campbell Bannermann, je obsojal z ostrimi besedami vladno politiko v Južni Afriki ter zaznamoval bursko vojsko kot krivično.

Bogom v vzvišenem zakramentu njegove ljubezni. Zjutraj mi je prišla ta-le misel v glavo: Poznam častitljivega starčka, kanonika cerkve notrdsamske v Parizu, kateri se ni mogel izseliti. Živi v ulici Massilon v neki hišici ne daleč od stolne cerkve, a ime mu je Carron. Morda ubogega, bolnega starčka nihče ni opazil. Zato reci našemu Petru, naj povpraša, ali se živi gospod Carron, in ako je ušel nevarnosti, kakor upam, da je, tedaj pojdi k njemu, ljuba hčerka, povej mu svoje ime, pripoveduj mu moje žalostno stanje in prosim ga v mojem imenu dovoljenja, da se prejmem prvo sv. obhajilo prej nego jaz umrjem.

«Čeravno se je dozdeval ta načrt na prvi mah težko izpeljiv, je vendar moja mati storila vse, kar je le mogla, da me dobro pripravi na prvo sv. obhajilo. Najin razgovor je trajal dolgo, saj je bil poln rajske slasti.»

«Ko je prišel naš Peter in me poiskal, sem mu povedala vse, kar se je zgodilo, in na večer sva že bila oba v hiši pobožnega duhovnika. Gospod Carron je štel takrat gotovo 80 let ali ko je slišal moje žalostno poročilo, se je pomladilo njegovo srce — solze so mu lile iz oči.»

«Ko sem skončala, izpregovori starček tako-le: Da, jaz sem res poznal tvojo mater, moja hčerka. Bila je svetnica na zemlji, pa jej ne morem, niti nočem odkloniti milosti, ka-

žal, da evropske vlade ne podpirajo tega gibanja ter se ne postavijo odločno na stran krivično napadenih Burov. Mogoče, da bo navzočnost predsednika transvalske ljudovlade Krügerja v Evropi v tem oziru kaj pomagala. Stric Krüger gotovo ne drži križem svojih rok, ampak poskuša storiti vse v blagor svojega naroda. Ako je verjeti častnim poročilom, je pridobil Krüger nizozemsko kraljico Viljemino že popolnoma za svoje miroljubne namene. Poroča se namreč, da pride vkratkem na Avstrijsko ter bo obiskala našega cesarja v Islu, da ga poprosi, naj pri evropskih vladah posreduje za Bure.

Pravični Bog vse kaznuje in gotovo tudi Angležem ne bo prizanesel zaradi njihove samovoljne in krivične vojske v Južni Afriki.

Politični ogled.

Štajerski deželni zbor. Ker ni Slovencev v deželnem zboru, je nekaterim nemškim hujskačem predolgočasno v zbornici, ker nimajo nikogar, ki bi ga napadali. Za to se je že tudi zgodilo, da je bila zbornica nesklepčna zaradi pomanjkanja poslancev. Tako pridni so nemški poslanci. Slovenske poslance bi radi zgoraj imeli, da bi jim omogočili sklepčnost, kadar nekateri nemški tovariši ležijo na medvedovi koži. Ne boš, Jaka! V seji dne 5. julija se je ptujski pek Ornik pošteno vrezal. Hotel je pokazati, kako so mu slovenski kraji prišrci, zato je utemeljeval svoj predlog glede uravnave Pesnice v njenem zadnjem toku. Poročevalec deželnega odbora pa mu je odgovoril, da je vlada že itak dala dovoljenje za uravnavo, da se torej Ornik s svojim predlogom lahko odpelja domov v Ptuj. Kakor smo poročali, so slovenski poslanci tako dolgo pritiskali, da se sedaj vendar enkrat začne uravnavo.

Kranjski deželni zbor. Deželni odbor še se ni mogel odločiti, da bi osnoval lastno deželno zavarovalnico proti ognju, za življenje, za govejo živino, za konje, proti toči, proti neizgledam itd. Taki zavod bi bil potreben, a Slovenecem manjka podjetnosti. Posl. Povše je govoril o mlekarstvu v Kranjski deželi in o pomanjkljivosti pri mlekarstvu. Posl. dr. Tavčar je grajal navado takih kmetov, ki izgovarjajo otrokom dote v visokosti, ki ni v pravem razmerju s celim premoženjem.

V goriškem deželnem zboru je odgovoril vladni zastopnik, da tudi vlada misli na to, da se moško učiteljske v Kopru prestavi v Gorico. Posl. B. Grča naroča v po-

sebnem predlogu deželnemu odboru, da deluje skupno z drugimi deželnimi odbori na to, da država prevzame stroške za stanovanja orožnikov.

V koroškem deželnem zboru so sprejeli predlog, s katerim se ustanovijo nova mesta okrajnih šolskih nadzornikov in se določijo profesorjem na realni poučevalne ure.

Istrski deželni zbor bo sklican baje v Pulj, ker italijanski poslanci v Kopru nočejo zborovati. Baje predloži vlada deželnemu zboru zakonski načrt, po katerem se določi Pulj sedežem deželnega zbora istrskega.

V dalmatinskem deželnem zboru so sprejeli Klaičev predlog glede uvedanja hrvatskega notranjega uradnega jezika pri upravnih oblastih in Biankinijev predlog o enakem uvedanju hrvatskega jezika pri sodnijah.

V tirolskem deželnem zboru je bilo vloženih 128 prošelj nemških občin in društev proti samoupravi južnega Tirola. Posl. Malfatti je zahteval, naj se smatrajo laški oddelki na vseučilišču v Inomostu kot začetek prihodnjega italijanskega vseučilišča ter naj se takoj prestavi v Trst!

Češki deželni zbor je sklenil v sobotni seji uvesti direktne volitve v kmečkih občinah. Vlada je zahtevala, naj volijo za se le občine, ki imajo 500 prebivalcev, predlagatelji pa so zahtevali tako izvolitev za občine z 250 prebivalci. Namestnik ni odnehal; slednjič so se udali predlagatelji.

Bolgarija. Sboranje je zaključilo razpravo o skupnem proračunu, ki kaže prebitka 761.000 frankov. Ta prebitek se je dosegel vsled zdatnega znižanja plače uradnikom in sicer do 15 odstotkov. Določilo se je tudi, da se odpusti 18.000 vojakov na dom, deloma iz varčnosti in deloma za to, ker zdaj ob žetvi potrebujejo mlade ljudi na kmetih.

Potovanje srbske kraljevske dvojice v Rusijo. Listi poročajo, da je sedaj določeno, da potuje srbski kralj s soprogo v Rusijo ter da ju hočejo na carskem dvoru z veseljem sprejeti. S tem da je javno dokazano, da obstoje mej Rusijo in Srbijo prijateljski odnosi in ne taki, kakoršnih želijo sovražniki Slovanov. Ni še natančno določen čas za to potovanje, določeno pa je, da potuje kralj Aleksander z velikim spremstvom. Car sprejme svoje goste na svojem letovišču v Livadiji. Kralj Aleksander in kraljica Draga ostaneta potem še mesec dni v Kavkazu, povrnta se pa v Srbijo po Donavi preko Kišeneva.

tere me prosi. Mislim, da te je mati spodobno pripravila, da lahko pristopiš k mizi Gospodovi. Razven tega živimo sedaj v nevarnih časih. Povrnili smo se v dobo prvih kristjanov, ki so se morali skrivati po katakombah. Zategadelj pa se moramo ravnati, kakor stari kristjani. Kmalo opraviš sv. spoved in jutri rano pridi zopet. Stari duhovnik je skril obleko in cerkveno posodo, da bi ga ne vzela grabežljiva roka. O polnoči priredi v svojem bivališču majhno mizo in oblečen v mašno obleko obhaja s pomočjo svojega starega služabnika daritev sv. maše.

«Drugi dan zarano sva Peter in jaz hitela v hišo duhovnikovo. Dobri starček mi je rekel, da je sv. mašo Bogu daroval na namen moje matere in da je mesto ene hostije posvetil dve.»

«Na to mi izpregovori z nežnim, ali resnobnim glasom: Izročam ti, hčerka, vzvišeno poslanstvo. Kakor so se duhovniki v prvih časih krščanstva posluževali otrok, da prinesejo sv. obhajilo mučencem, tako boš tudi ti sedaj nesla svoje materi nedolžno Jagnje, da jej bo za popotnico na zadnjem potovanju, katero jo čaka. Vzemi torej, nedolžni angelj, presveto Telo Gospodovo, pojdi v ječo in obhajaj tam svoje prvo sv. obhajilo kraj svoje nesrečne matere, ki boče s teboj vred prejela sv. obhajilo. Jaz jej ne

morem prnesti poslednje tolažbe, zato bodi ti srečna nositeljica sv. obhajila in Gospod bodi s teboj».

«In ko mi je podelil sveti blagoslov, dene mi «hrano angeljsko» v zlatej posodici na moja prsa. Kako naj opišem občutke, ki so me navdajali, ko sem prejela Jezusa in ga nosila na svojih prsih! Že je več nego 60 let preteklo, ali vendar, kolikorkrat se spomnim onega časa, se vedno čutim neizrečeno srečo v svojem srcu. Brez strahu sem šla proti ječi in vedno sem molila. Dozdevalo se mi je, da moja duša v spremstvu angelov opeva slavo Kristusovo».

«Žena jetničarjeva me takoj odvede v sobo, kjer sem lahko našla svojo mater in naju pusti sami. Solze sladkega veselja so mi padale po licu, ko sem povedala materi, kakoršna pošiljatev mi je bila izročena».

«Ona se vrže na kolena in bila je kakor spremenjena. Govorila je božje besede, kakoršnih nisem slišala v svojem življenju. Njena vera, njena ljubezen sta jo prešinili z nebeskimi čuvstvi. Z velikim spoštovanjem sva postavile sv. Rešnje Telo na mizo in dolgo časa molile. Tedaj mi poreče, naj izmolim še molitve, katere sem neštevilnokrat molila ž njo že od svoje prve mladosti — molitve blaženih dni svojih otroških let. In ko sve med solzami in vzdihovanjem do-

Dopisi.

Iz Maribora. (Mariborski Slovenci) zažgali so v nedeljo 7. t. m. Ciril-Metodov kres na visokem hribu pri Sv. Urbanu. Že popoldne ob 2. uri odhajali so izletniki iz mestnega ozidja po gozdni senci navzgor. Proti 7. uri nabralo se je pa na vrhu toliko ljudstva, da se je v gostilniških sobah vse trlo. Videti je bilo vse sloje, mladih in starih, in od teh so bila zastopana razna društva, kakor: «Ciril-Metodova podružnica», «Slov. plan. društvo», «Športno društvo», «Čitalnica», «Pevsko in bralno društvo» itd. Ob 9. uri zažgal se je velik kres, ki je kazal in svetil s svojim plamenom daleč na okoli. Umetalen ogenj in rakete, katere je zažgal pod nadzorstvom obče čislane turistu «Slov. plan. društva» gosp. Weiss, vzbujali so hvalo in začudenje občinstva, ki je kot očarano zrl v zrak. Narodne pesmi prepevajoč zabavali smo se do temne noči poleg vročega ognja na prostem pod milim nebom. V temi odšli smo pojoč raz hrib v gostilno nazaj, koder smo se pokrepčali s sladkim vincem; težko bilo je dobiti jedi ali pijače, kajti množica trla se je neprestano okoli urnega krčmarja, ki se je sukal kot kolo.

Vmes oglasili so se tudi različni govorniki; zastopnik podružnice «S. P. D.» se je tudi oglašil k besedi ter razložil pomen večera in kresa slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Izrazil je svoje veselje nad tako častnim posetom tega kresa, katerega se je občinstvo že lansko leto tako mnogobrojno udeležilo, a letos še v častnejšem številu ter sklepno upa, da se tudi drugo leto udeleže še v večjem številu, tako, da bode ta kres od leta do leta veličastnejši in krasnejši. Končno položil je spominsko knjigo «S. P. D.» v podpis, katera je na razpolago vsakemu Slovincu, da se vpiše; kajti v prvi knjigi izčrtavali so nemški nesramneži vsako slovensko besedo. Po napitnicah poprosil je g. dr. Pipuš zbrano občinstvo, naj daruje mili dar na altar slovanskima blagovestnikoma ter iskreno nazdravljaj veselim omizjem, na kar se je nabrala znatna svota. — Še smo posedli, pokrepčali se ter zapeli nekaj narodnih pesmi. A prišel je vendar čas odhoda. Nažgali smo velike baklje, ki so nam svetile po temni poti; v velikih gručah vračali smo se pojoč in vriskaje nizdolu, tuintam počil je raket, ki je naznanjal radost in veselje domov vračajočih se izletnikov, slaviteljev ter častilcev kresa slovanskih bratov Cirila in Metoda z vrha od Sv. Ur-

bane. Zgodaj v jutro dospeli smo srečno domov. —N.

Kapela pri Radgoni. († Jurist Janez Kolar). Slovenci smo zopet izgubili mladeniča, ki je obetal mnogo našemu narodu. Bil je to jurist g. Janez Kolar iz Očeslavec pri Kapeli, predsednik akad. tehn. društva «Triglav» v Gradcu. Umrli je mlad, star še le 22 let. Bil je navdušen narodnjak, in mnogo bi še storil za domovino, da bi mu Bog dal čakati daljšega življenja. Videti ga je bilo pri narodnih zborovanjih in veseljah, kjer je nastopal ko čislani govornik, rad se je mudil tudi med domačimi pevci in tamburaši. Bil je čislani in dober pevec; večkrat je ob nedeljah popeval pri vseh cerkvenih opravilih. Zasluga njegova je, da ima gornjeradgonski okraj Ciril in Metodovo podružnico pri Kapeli. Z malo besedami je rajni znal navdušiti poslušalce in zborovalce, ter jih popolnoma pridobiti za lep namen. Sploh se je zanimal za vse, kar je imelo le količkaj zmisla za narodov blagor. Razume se, da ni prizanašal narodnim nasprotnikom in odpadnikom, a spoštoval je vselej pravične sosedu, kateri so ga nekoji tudi čislali. — A njegovi nasprotniki so se na čuden način veselili njegove smrti, — nekoji so celo pozabili reka: «O mrtvih govori le dobro!» — Pili so na njegovo smrt...! Bog jih ne kaznuj! — A tebi, nezabni rojak, — bodi lahka tuja zemlja, a nam daj Bog vrednih Ti — naslednikov!

Od Sv. Urbana pri Ptuj. Blagovolite gospod urednik sprejeti v vaš cenjeni list «Slov. Gospodar» le kratek dopis, katerega pišem v hvalo in čast slovenskim junakom urbanskim mladeničem. Hočem vam gospod urednik na kratko naznaniti, kako smo tukaj obhajali god sv. Cirila in Metoda. Na predvečer dne 4. julija, dasiravno je bila težka reč, ker je deževalo, zakurili so vrli urbanski fanti kres v podobi križa na griču pri Sv. Urbanu, iz katerega je prekrasen razgled po lepih Slov. goricah. Začeli so možnarji naznanjati, da kres gori, okoli katerega se je zbralo mnogo slovenskega ljudstva, in imeli smo upanje, da bi jih bilo še več, ako bi ne bilo tako grdo vreme. Pokalo je, da je bilo veselje, kar se je daleč na okoli slišalo. Proti koncu zapele so še naše urbane pevkinje prelepo pesem o slovenskih bratih svetem Cirilu in Metodu. Tako smo tedaj končali to slavnost, in pokazali s tem, da smo tudi tukaj Slovenci doma. Pač lahko so trepetale hlačice tistemu urbanskemu «Štajerčevemu» dopisniku, kateri je v kratkem tako lažnji dopis pisal o urbanskih mladeničih v «Šta-

jercu», kadar je zaslišal glas možnarjev. Menda je glavo v vodo tiščal, tako ga je grabila jeza tisti večer. Mi gremo naprej! Sin Slave.

Rečica ob Savinji. (Razno.) Dragi mi gospod urednik! Malokdaj vam kdo dopiše od tukaj kakšen dopis, in še tedaj ni vse v dopisu razveseljivo. Znano vam je, da je resnica, da največ pohujšanja in nevere izhaja po branju slabih knjig in časopisov, posebno dandanes, ko se povsod obilno ponujajo. Da se pa to prepreči, kolikor je mogoče, za to je sveta dolžnost vsakega zvestega krščanskega rodoljuba, da vse moči uporabi in po svoji zmožnosti podpira in priporoča dobre, v katoliškem duhu pisane knjige in časopise. Zares žalostno je, da so že tudi v naši župniji kmeti, ki so naročniki liberalnih časopisov. Ti so, če se ozremo proti Solčavi, na levi strani Savinje, ki so se dali od junogovcev podučiti. Mi, rečiški mladeniči jih obžalujemo, da zajemljejo svojo modrost iz liberalnih časopisov «Slov. Narod» in «Rodoljub». Seveda kdor z junogovci vleče, mora take časnike brati. — V nedeljo dne 23. rožnika je bilo veliko vabilnih listkov priplepljenih na brzojavnih kolih, s katerimi so se vabili kmeti na zborovanje v gostilno k Prazniku, p. d. Goveku v Kokarje. Prilepili so se samo po noči. Kmeti dobro vedo, kam pes tace moli. Zategadel jih je tudi veliko od zborovanja popihalo. — A tudi nekaj veselega! Pretekle nedelje so se obhajale v Rečici slovesne procesije za odpustke sv. leta, in to dve nedelji zaporedoma, a tretja procesija je bila na sv. Petra in Pavla dan. Ljudi je bilo toliko, kakor pri nobeni drugi procesiji. To je veselo, tolažljivo znamenje v zdajnem, od liberalizma okuženem času. Mi gremo naprej! Mladenič iz rečiške župnije.

Iz Sevnice ob Savi. Predragi «Slov. Gospodar»! Že je zopet preteklo nekaj časa, od kar nisi pogledal v našo sevnisko okolico. Treba je paziti, da se od nasprotnikov kaj natihome ne iztuhta in vpelja. Tako sem nedolgo tega izvedel, da bi Nemci radi, da bi poslej mi prevzeli v oskrbovanje tisto nemško šolo tam zunaj trga pri Savi. No, tega nam je še treba! Mar nimamo mi zadosti velike ljudske šole. Gotovo se v naši štirirazrednici otroci boljše naučijo vsega, kakor pa v tisti ponemčevalnici. Mi smo si postavili za svoje otroke že zadosti veliko šolo, ne potrebujemo Nemcev, da bi nam oni stavili šole. Za svoje priberane otroke iz okolice in iz Kranjskega (!) naj pa sami skrbijo, ako jih hočejo ponemčiti. Naši otroci se pa že pod vodstvom takih vzglednih uč-

končali te molitve, vzame mati sveti hostiji v roke, se obrne k Zveličarju in mu izroči mojo in svojo dušo in mi poda mojega Gospoda.

«Tako sem sprejela prvo sveto obhajilo iz njenih rok, potem pa še se je mati sama obhajala.»

«Ko sem drugi dan prišla, da obiščem mater, mi zabrani žena jetničarjeva iti v ječo, ker so izšle ostreje naredbe in se nikdo ne sme pustiti v ječo.»

«Verovala sem in jej rekla, da pridem prihodnji dan.»

«Zvesti moj Peter pa me takoj pelje v hišo kanonika, kateremu je zašepetal nekaj besed. Zelo žalosten me prime sivi starček za roko, me popelje k oknu, pokaže proti nebesom in izgovori te-le slovesne besede, ki so mi vse razjasnile: Hčerka moja, tvoja mati je sedaj v nebesih, samo tamkaj boš jo lahko zopet videla.»

«Vroču molitev, ki se od tistega časa dviga iz mojega srca k nebesom, me vedno združuje z nepozabno mojo mamico.»

Po «Glasniku sv. Josipa».

Cesar in bruseljski čevljarji.

Poslovenil Ivan Vu—k.

Karol V., nemški cesar in španski kralj, bival je v svoji mladosti najraje v lepem nizozemskem mestu Bruselju.

Necega večera, ko brez spremljevalca in zelo prosto oblečen po ulici koraka, zapazi, da ima raztrgan čevlj. Ne pomišlja dolgo, temveč stopi k bližnjemu čevljarju.

«Mojster», nagovori ga mladi cesar, ko se na stol vsede, «bodite tako dobri ter mi popravite ta čevlj! Za vaš trud dam vam dvakrat toliko kar zahtevate!»

Čevljar, kateremu se niti ne sanja, da stoji pred njim cesar sam, odgovori:

«Težko mi de, gospod, da vam ne morem ustreči.»

«Zakaj ne?» vpraša začudeno cesar.

«Ker mi čevljarji danes svetujemo», odgovori čevljar.

«Saj pa danes ni nedelja!» začudi se cesar.

«Danes je god svetega Krišpina, dobri gospod, in na ta dan, ne dela nobeden čevljar na Nizozemskem.»

«To je pa čudno!»

«Mislim, da ste že slišali kaj od tega svetnika? To je bil mož, kateri je bogatinom usnje jemal, ter za ubožce čevlje delal.»

«Za Boga», vsklikne cesar, «kaj naj sedaj začnem? Nimate morebiti kaj čevljev prodati?»

«Nimam! Ako hočete, prodam vam rad moje čevlje?»

«Zelo bi vam bil hvaležen, ljubi mojster!» Čevljar prinese čevlje, kateri cesarju prav dobro stojijo.

«Sedaj moram pa iti!» reče čevljar. «Zadnji čas je! Prijatelji in drugi morajo biti že zbrani.»

«Kam hočete iti?» vpraša cesar.

«V zadružno sobo! Mi častimo danes skupno našega patrona, svetega Krišpina.»

«Tam mora pa zabavno biti?»

«Pa še kako!» pritrdi veselo čevljar. «Hočete se tudi vi z nami zabavati? Pojdite z menoj! Z veseljem vas sprejememo.»

«Dobro, jaz želim iti!»

«Videli boste, gospod, da znajo bruseljski čevljarji zabavnejše večere prirediti, kakor pa sam cesar in vsi knezi cele dežele skupaj!»

Karol V. sledi prijaznemu čevljarju v zadružno sobo, kjer že vlada veselje med zbranimi. Veselo pozdravijo prišleca in vzamejo cesarja v svojo sredino. Mladi cesar mora kot gost pridno piti in tako postane kmalo prav dobre volje.

teljev in č. g. kateheta zadosti lepo podučujejo. Pozor torej, dragi sevnjski občani, ne vdajmo se!
Posavski.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Imenovanje. Č. g. Ivan Bohanec, župnik svetinjski, je imenovan kn. šk. duh. svetovalec. Vrlemu duhovniku in rodoljubu iz srca čestitamo!

Katoliško tiskovno društvo v Mariboru ima v ponedeljek, dne 15. t. m. ob 10. uri predpoldne svoj redni občni zbor. Na svidenje!

V Ljutomeru je umrla blag. gospa Tilika Čeh, soproga ondotnega učitelja g. Fr. Čeha. Blag ji spomin!

Osebnosti. Profesor na nemško-slovenski gimnaziji v Celju g. dr. Ivan Tertnik, je premeščen na II. gimnazijo v Ljubljano. V Maribor pa pride prof. g. Leopold Poljanec iz Kranja. Začasni gimnazijski učitelj na hrvaški gimnaziji v Pazinu g. Anton Jošt je dobil stalno mesto v Kočevju.

Nemila smrt je dne 8. t. m. na Dunaju pokosila g. jurista Jožefa Očkerl. Gimnazijo je pred štirimi leti z odličnim uspehom dovršil v Mariboru. Potem se je posvetil jurističnim študijam, katere bi prihodnje leto dokončal. Bodi mu tuja zemlja lahka!

Na Slomšekov grob. Gosp. nadučitelj Jožef Levičnik nasvetuje v Zgodnji Danici, naj bi družba sv. Cirila in Metoda vspešed svojega občnega zbora v Mariboru uredila tako, da skupščinarji vzajemno obiščejo Slomšekov grob.

† **Marija Kovačič.** V noči od dne 29—30. junija je umrla v Mariboru gospa Marija Kovačič, vdova po gospodu Štefan Kovačiču, bivšem nadučitelju pri sv. Marjeti ob Pesnici, ki je umrl dne 2. decembra l. l. O veliki noči preselila se je s svojimi otroci v Maribor, odkoder pa se je v kratkem času vrnila, toda — na mrtvaškem vozu —. Prepeljana je bila namreč v nje rojstni kraj, k sv. Marjeti, ter bila ondi pokopana dne 2. julija zraven svojega, prerano umrlega soproga. Združena v življenja, združena po le kratki ločitvi tudi v smrti... Počivajta mirno v hladnih grobovih, dušam pa svetila večna luč tamkaj v deželi srečne večnosti! — V obče pa smrt letos pri nas

Pozneje pridejo še nekateri čevljarji in med njimi tudi cesarjev dvorni čevljar. Ta takoj spozna cesarja.

Tiho razloži drugim, koga imajo med sabo in mahoma nastane grobna tihoča v sobi.

Karol V. vidi, da so ga spoznali, vstane ter zakliče: »Da, jaz sem nemški cesar in španski kralj! Dragi bruseljski čevljarji. Prosim vas, veselite se naprej in ne dajte se motiti! Jaz se prav izvrstno zabavam, kot čevljar med vami, pa tudi kot cesar hočem se vas spomniti. Dovolim vam, da nosite grb in sicer: »Ščit s čevljem, čez katerega plava cesarska krona!«

Z gromovitimi »Živijo« klici, odgovorili so čevljarji cesarjevimi besedam. Veselje zopet zavladalo. Pozno v jutro spremljajo veseli čevljarji svojega mladega cesarja v njegovo palačo.

In tako nosijo bruseljski čevljarji grb s kronanim čevljem.

Smešničar.

Odkritosrčna šala. Tujec, prišedši v malo mesto, sreča odraslega dečka in ga vpraša: »Ali si ti od tu iz tega mesta doma?« Deček odgovori boječe: »Da, gospod, ali ni še dolgo, odkar smo prišli s starši semkaj.« Tujec (radovedno): »Kje ste bili pa poprej?« Deček: »Sprehajal smo se sli iz mesta.«

prav pridno izvršuje svoj žalostni posel, ter pobira kar brez vse izjeme, bodisi sivolasi starček, čvrst mladenič, ali mlado dekle v najlepšem cvetu življenja... prah si, in v prah se zopet vrneš... Vsem pa, bodi mirni počitek!

Sveto opravilo. Molitvenik za krščansko mladino, pa tudi za odrasle. — V soboto pride od knjigovezca ta lična molitvena knjižica, sestavljena na podlagi pete izdaje Slomškovega »Svetega opravila«, sedanjega katekizma in več drugih virov. »Sveto opravilo« in katekizem si segata roka v roko; torej bo ta molitvenik nekaj pripomoček pri katehitičnem poduku in bode poraben pri zasebni in očitni božji službi; lahko ga bo pridržala tudi mladež izstopivša iz šole. Če se ozira na to, kako neporabni da so mnogi slovenski molitveniki, je upati, da bode ta dobro došel. Skrbelo se je, da kaže to »Sveto opravilo« v tekstu in obliki napredek, in more ustrezati sedanjim zahtevam. Ima več lepih, deloma nalašč naročenih originalnih podob. Preč. kn. šk. ordinarijat ga je lepo priporočil s tem, »da se sme pred vsemi drugimi molitveniki še posebno od šolske mladine rabiti.« Priskrbljena je trojna zala in močna vez. Sedaj je izšla priprostejša izdaja po 70 v.

Vinogradniki! Čuvajte vinsko trto! je naslov knjigi, katero je spisal g. Ant. Kosi, učitelj in vinogradnik v Središču. Delce, pisano od strokovnjaka, priporočamo vsem vinogradnikom. Cena je 60 v (30 kr.)

Umrl je dne 6. julija v Mariboru inženir Ivan Franc Brabenec. Rodom Čeh, je ostal zvest svoji domovini. Svoje otroke je vzgojil narodno. Čast njegovemu spominu!

Duhovniške vesti. Zadnje nedeljo je bil č. g. Ivan Jodl kot župnik v Zgornjo Št. Kungoto po mil. g. kan. Jak. Bohincu slovesno upeljan. — Prestavljen je gosp. Jožef Panič iz Rajhenburga k Sv. Antonu v Slov. goricah.

Ljudsko veselico so obhajali celjski hajlovci zadnje nedeljo. Frankfurtarice so plapolale, hajlovci so si navesili modriža, a kljub temu so se veselice udeležili tudi c. kr. častniki. Frankfurtarica, modriž in c. kr. avstrijski častnik, to pa res spada skupaj!

Romanje na Brezje k Mariji Pomagaj se bo vršilo okoli 6. avg. Romarski vlak priskrbi g. Franc Gajšek, gostilničar in posestnik v Poljčanah. Natančneje vspešed se bo ob pravem času naznanil med inserati.

Pri Celju na grajščini Lanof je umrl c. kr. ministerialni svetnik in konzul g. Konrad Vasič. Nikdar ni zatajil svojega slovenskega rodu!

Sumljiv umora. Pek Nikolaj Meklinič v Vuzenici je sumljiv, da je umoril svojo ženo. Ko se je pripeljal v Maribor, ga je na kolodvoru zgrabila mariborska policija ter ga oddala okrožnemu sodišču. Našli so pri njem pismo, iz katerega so posneli, da ima z neko žensko dogovorjen sestanek. Tudi dotično žensko so zaprli.

V celjski bolnišnici je nastavljen kot tretji zdravnik dr. Ernst Jaklin.

Na praznik sv. Petra in Pavla so se sprli in stepli nad Bučami. Enega fanta so hudo z nožem ranili, da je bilo njegovo življenje v smrtni nevarnosti.

V Kozjem se obhaja sv. misijon ali tridnevnik sv. leta od 8. do 11. julija. Vodi jo ga gospodje misijonarji od sv. Jožefa pri Celju.

Ciril-Metodov kres kozjanskega bralnega društva se je še koj dobro obnesel vsled silnega deževanja. Liberalci so imeli svoj kres!!!! Živela sloga! Več prihodnjic v dopisu.

Za mariborsko šolo so darovali gg. J. Dekort, Al. Musi, Fr. Petek, E. Serne, N. N., Ledeničarjeva obitelj, Al. Klemenšek, Fr. Juvan, Wudler, skupaj dvajset kron. Živeli!

Slovenske gorice. Pretekli petek popoldne 5. t. m. bi bil skoro usodepoln za

velik del Slovenskih goric, zlasti za Ščavniško dolino. Strašna nevihta je žugala uničiti vse poljske in vinske pridelke. Ker so pa na vseh strelnih postajah silovito streljali, razpršili so se hudourni oblaki na vse strani, le nekaj toče je padlo po ščavniški dolini in Zagajskem vrhu. Žalibog, da ni bilo brez nesreče. Strela je namreč udarila v gospodarsko poslopje kmeta Merčnjaka v Radvanjih, župnije negovske, poslopje užgala ter ubila gospodarja. Žena in otroci pa so ostali nepoškodovani, akoravno so bili vsi skupaj. Gospodarsko poslopje je pogorelo do tal, hišni hram so pa ubranili.

Komu naj otrok verjame? Očetu ali katehetu? Ptujski kljukec postaja vedno predrznejši. V zadnji številki je grdo opsoval vurbeskega gospoda provizorja ter ga takorekoč postavlja na laž. Kdo, vprašamo te, lažnjivi kramar, ima pravico razsoditi, kaj je greh in kaj ni greh? Ti ali duhovnik? Menda vendar duhovnik, ki je za to postavljen. Če torej katehet v šoli otrokom razjasni, da je greh brati veri sovražne časnike, zaslepljeni oče pa otroku pravi, da ni greh; komu naj otrok verjame?! Brezdvomno bo moral vsak otrok verjeti duhovniku. Sicer pa, zaslepljeni oče od Vurberga, naj ti tvoj otrok pokaže katekizem na strani 86, vprašanje 352. 6! Glej, zoper sv. vero se pregrešiš, če bereš veri sovraženi časnik! In tudi to ti povemo na vsa usta, ptujski kramarček, da ga ni slovenskega duhovnika, ki bi ne bil odločen tvoj nasprotnik. Vsak katehet, ne samo vurbeski provizor, ima pravico pa tudi dolžnost, otroke ob pravem času svariti pred ničvrednimi listi.

Dr. Pommer, c. kr. profesor in drž. poslanec celjski, je z Dunaja premeščen na tržaško gimnazijo.

Nagla smrt. V kolodvorski čakalnici v Slov. Gradcu so našli mrtvega mizarja Wendeniga, ki se je vračal iz bolnice v Velikovec.

Nove sv. maše. Martin Lenart, 11. avg. Sv. Lovrenc na drav. polju, pridigar kanonik dr. Ivan Mlakar iz Maribora; Anton Novak, 18. avg. Dobje pri Planini; Anton Pučnik, 4. avg. Konjice, pridigar kanonik dr. Josip Pajek iz Maribora; Jakob Rauter, 18. avg., Ljutomer, pridigar dr. Fr. Feuš iz Maribora; Anton Strgar, 4. avg., Pišce, pridigar benediktin Anton Podvinski iz Ptuja; Franc Stuhel, 25. avg., Sv. Križ na Murskem polju, pridigar prof. Josip Kardinar iz Celja; Evald Vračko, 4. avg., Sv. Magdalena v Mariboru, pridigar prof. dr. Anton Medved iz Maribora; Ivan Zajc, 4. avg., Špitalič na Kranjskem, pridigar župnik Ivan Zabukovec iz Tuhinje; Maks Goričar, 11. avg., Braslovce, pridigar dekan Franc Dovnik iz Gornjegograda; Peter Gorjup, 18. avg., Sv. Peter v Sav. dolini, pridigar opat Franc Orgradi iz Celja; Josip Lončarič, 25. avg., Grabe pri Središču, pridigar kapelan Vid Janžekovič iz Sv. Miklavža; Jakob Rabuza, 4. avg., Sv. Jurij ob Južni železnici, pridigar kapelan Jakob Kranjc iz Vranskega; Maks Vraber, 25. avg., Kaplja pri Arnovžu, pridigar dekan Lovro Volmajer iz Luč; Ivan Zakošek, 25. avg., Sv. Vid pri Planini, pridigar žup. Andrej Fišer iz Zagorja; Ivan Arnuš, 11. avg., Ptuj, pridigar gvardijan Alf. Svet iz Ptuja; Franc Hliš, 4. avg., Sv. Mihael pri Šoštanju, pridigar župnik Anton Novak iz Špitaliča; Franc Tranc, 28. julija, Radgona, pridigar župnik Franc Šegula iz Maribora.

Od Kapele pri Radencih. Umrl je dne 8. t. m. obče spoštovani posestnik na Račkem vrhu Anton Fras, v starosti 75 let. Rajniki je bil skrben gospodar, vzgleden oče in goreč kristjan, zelo priljubljen in spoštovan daleč na okrog. Zapustil je ženo ter petero otrok, izmed katerih je najstarejši sin in najstarejša hčer priden gospodar, hčer pa gospodinja. Jeden sin je v službi pri prevzvišenem kn.-škofu A. B. Jegliču v Ljubljani. Najmlajši sin, ki bo moral obleči v jeseni vojaško suknjo in najmlajša hčerka, pomagata